

Més d'un centenar d'especialistes es reuneixen en el II Simposi d'Artrosi de la SER, a Barcelona

Les artrosis estan sobrediagnosticades i infratractades

- El compliment terapèutic correcte oscil·laria entre un 40-50% dels pacients
- Es tracta de la malaltia reumàtica més prevalent, que afecta al voltant de 5 milions de persones a Espanya
- Experts adverteixen que falten unitats específiques d'artrosi i multidisciplinàries, i demanen més ajudes per a la investigació
- Aproximadament 1,2 milions de catalans pateixen artrosi de genoll, mà o columna

Barcelona, 14 de febrer de 2013.- Les artrosis estan sobrediagnosticades i infratractades, ja que s'estima que només el 40-50% dels pacients compleix correctament el tractament. A més, "es tracta d'una de les malalties més prevalents, que afecta al voltant de 5 milions d'espanyols (aproximadament el 10% de la població), i que més recursos sanitaris consumeix", segons afirma el Dr. Pere Benito, cap de Servei de Reumatologia de l'Hospital del Mar de Barcelona, en el marc del II Simposi d'Artrosi de la Societat Espanyola de Reumatologia, que se celebra el 16 de febrer a la ciutat comtal.

Segons el parer de l'expert, "l'artrosi, com la majoria de malalties cròniques, no té un tractament definitiu, encara que sí que n'hi ha per disminuir els símptomes i mantenir o millorar la capacitat funcional. Per això és necessari que els metges atorguin a aquesta malaltia la importància que té i, d'altra banda, que els afectats col·laborin en el seu tractament, el que lamentablement no acostuma a ser habitual".

Per la seva banda, el Dr. Jordi Monfort, especialista de la Unitat d'Artrosi del Servei de Reumatologia de l'Hospital del Mar, assegura que "diferents estudis assenyalen que, per a determinats fàrmacs, fins a un 25% dels pacients abandona de forma ràpida la medicació i la resta d'afectats la prenen de forma intermitent i inadequada". En aquest sentit, cal no oblidar que aquesta patologia és més prevalent en pacients amb edat avançada, amb important comorbiditat i sovint polimedicats, el que condiciona el compliment terapèutic.

La presència de símptomes relacionats amb l'artrosi és rara abans dels 45 anys, però és difícil establir una edat d'inici, en part perquè els canvis radiològics són previs a l'aparició dels símptomes. "Els clínics estan d'acord que el diagnòstic de la malaltia es realitza de forma tardana, un fet important perquè probablement es tracti d'un moment de la malaltia massa avançat per esperar grans canvis després de l'ús de fàrmacs modificadors de la malaltia", indica l'expert.

Gran impacte en la població

D'altra banda, la Dra. Marta Larrosa, portaveu de la Societat Espanyola de Reumatologia (SER) i cap de Servei de Reumatologia de la Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell (Barcelona), destaca que "l'artrosi és la malaltia articular més freqüent i que causa més discapacitat entre la població de més de 65 anys a Espanya. En aquest sentit, l'increment de l'expectativa de vida farà que l'any 2020 l'artrosi sigui la quarta causa de discapacitat al món".

Segons l'estudi EPISER, l'artrosi simptomàtica de genoll té una prevalença puntual del 10,2% i l'artrosi de mà del 6,2%. Al voltant de la meitat de la població adulta de més de 50 anys mostra signes radiològics d'artrosi de genoll, tot i que és més freqüent en dones sobretot a partir de 55 anys. "En fixar-se en els grups d'edat avançada és quan s'observa que les xifres es tornen realment espectaculars. Així, en la franja d'edat entre els 70 i els 79 anys la prevalença de l'artrosi de genoll és del 33,7%", detalla el Dr. Monfort.

"El progressiu envelliment de la població fa predir que en els següents anys aquesta franja d'edat augmentarà i amb ella es produirà un remarcable increment de la prevalença de l'artrosi", segons l'especialista, que ha insistit que "en aquest context és més necessària la millora del coneixement científic i, d'altra banda, el compromís del pacient amb la malaltia".

La prevenció secundària és clau

El dolor, la rigidesa, la deformitat i la pèrdua de funció són les conseqüències clíniques de l'artrosi simptomàtica. "No tractar aquesta malaltia significa actualment que un nombre elevat de pacients presentarà un progressiu empitjorament de la seva simptomatologia que es troba especialment relacionada amb el dolor i amb la funció d'una determinada articulació. A més, suposa acceptar que en un bon nombre de pacients l'artrosi evolucionarà de forma més ràpida, el que podria traduir-se en un notable empitjorament de la seva qualitat de vida ", segons la Dra. Larrosa.

Es pot influir en la prevenció secundària fent que la malaltia evolucioni d'una manera més lenta un cop s'ha iniciat. Però, "segueixen sent importants els factors de risc modificables com el control del pes, la pràctica d'exercici regular adaptat a cada afectat i cadascuna de les articulacions, i la informació al pacient que permet que aquest es coresponsabilitzi de la seva malaltia", indica l'experta, qui ressalta també el paper de la Infermeria en aquest àmbit.

L'artrosi a Catalunya

En concret, aproximadament 1,2 milions de catalans pateixen artrosi de genoll, mà o columna. Gairebé una tercera part del temps assistencial dels metges d'atenció primària té relació amb problemes de l'aparell locomotor, i entre aquests el dolor vertebral (sovint relacionat amb l'artrosi) i l'artrosi de les articulacions són els problemes més freqüents, segons la Dra. Larrosa.

Les intervencions per aplicació de pròtesis de genoll i maluc es troben entre els procediments quirúrgics més freqüents a Catalunya. Per exemple, entre 1994 i 2008 les artroplasties de genoll van passar de 2,6-18,8 intervencions per cada 10.000 habitants, amb un augment significatiu de la cirurgia per recanviar la pròtesi. En l'últim trienni el nombre d'intervencions de pròtesis de genoll i maluc s'ha estabilitzat.

El perfil dels pacients sotmesos a intervenció ha anat variant en els últims anys, on s'ha vist un increment de l'edat mitjana i de la comorbiditat associada. L'ús de recursos socio-sanitaris complementaris al procés d'hospitalització per a aquest tipus de cirurgia ha augmentat de manera exponencial en els últims anys i alhora ha disminuït l'estada mitjana en l'hospitalització d'aguts.

Àrees de millora i principals avenços

Segons el Dr. Pere Benito, "a nivell de l'especialitat, falten unitats específiques i multidisciplinàries, ja que hi ha unitats d'artritis, d'osteoporosi, de fibromiàlgia, etcètera, però no hi ha d'artrosi. A més, caldria millorar la comunicació entre els nivells assistencials (atenció primària i especialitzada)". D'altra banda, s'hauria de fomentar les ajudes per a la investigació.

Segons ell, s'ha avançat en el coneixement de la fisiopatogènia de la malaltia, molt especialment en els processos de degradació matricial. Les artrosi són l'estadi final d'una "insuficiència de l'articulació" a la qual s'arriba per diferents vies. "Una vegada s'inicia, es produeixen canvis principalment en el cartílag, però també en l'os subcondral i en la membrana sinovial, canvis que cada vegada coneixem amb més detall, a nivell cel·lular i molecular, i que poden ajudar a identificar noves dianes terapèutiques, i no continuar únicament amb el tractament simptomàtic del dolor", indica el cap de Servei de Reumatologia de l'Hospital del Mar.

Un altre avanç significatiu ha estat en el terreny de la imatge on s'ha passat d'una tècnica estàtica com és la radiologia a una altra més dinàmica que és l'ecografia, i que s'ha convertit en els últims anys en un examen de rutina en els serveis de Reumatologia. A més, amb la Resonància Magnètica Nuclear (RMN) es poden detectar canvis precoços no només en la integritat sinó també en la composició del cartílag.

Actualització de les novetats sobre artrosi

En concret, durant el II Simposi d'Artrosi es debatrà sobre els factors de risc de l'artrosi, la síndrome metabòlica i altres comorbiditats, les artrosi secundàries, les noves rutes de dany cel·lular en el condrocit, el paper de l'ecografia en aquesta malaltia, els biomarcadors genètics, les noves teràpies, i l'eficàcia dels sysadoas, entre altres assumptes. El dia anterior al simposi -15 de febrer- es desenvoluparà un curs d'actualització sobre aquesta àrea i un altre, també sobre artrosi, específic per a metges residents de 3r i 4° curs. "Es posarà sobre la taula la realitat i el futur de l'artrosi, una malaltia tan prevalent com desconeguda en molts aspectes", ha conclòs el Dr. Monfort.

Societat Espanyola de Reumatologia (SER) - www.ser.es

La Societat Espanyola de Reumatologia (SER) té com a missió treballar i relacionar-se activa i positivament amb tots els agents d'interès en el camp de la Reumatologia. Per això, entre altres activitats, fomenta l'estudi de les malalties reumàtiques -malalties del sistema musculoesquelètic i del teixit conjuntiu-, desenvolupa treballs, estudis i projectes de recerca en Reumatologia i atén els problemes relacionats amb l'especialitat. Així mateix, dóna suport als pacients de malalties reumàtiques a través de la seva relació amb associacions que integren fonamentalment a pacients. A l'àrea de docència, la SER fa un ampli nombre de cursos sobre totes les àrees de la Reumatologia i celebra dos simposis monogràfics i un congrés cada any. Actualment, la SER representa prop de 1.600 professionals a Espanya i manté contacte amb les societats autonòmiques de Reumatologia de tot el país.

Per a més informació o gestió d'entrevistes:

Dpt. de Comunicació de la SER

Sonia Garde/Carmen Fernández

91 576 77 99

666 44 14 34

sonia.garde@ser.es/carmen.fernandez@ser.es